

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı maddeleri gereğince, Tarım ve Orman Bakanı Sayın İbrahim Yumaklı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

03/03/2026

Kadim DURMAZ
Tokat Milletvekili

Tokat ilimizin Erbaa ilçesine bağlı Doğanyurt Köyü; üzüm ve özellikle bağ yaprağı üretimiyle öne çıkan, tarımsal niteliği yüksek bir köyümüzdür. Köy sınırlarında, **MAPEG S20051349 (Er.3058910)** ruhsat numaralı ve **Akvadi İnş. San. Tic. A.Ş.** tarafından işletildiği belirtilen **II(A) grubu kalker/taş ocağı** faaliyetinin; hâlihazırda yaklaşık **23 ha** alanda yürütüldüğü, **2023 yılı Haziran ayında** başlatıldığı ifade edilen **ÇED** süreci kapsamında **23 ha'lık fiili çalışma alanının 97,57 ha'lık ruhsat sahasına** doğru genişletilmesinin ve ilave kırma-eleme ünitelerinin talep edildiği; sürecin **Şubat 2025** ve **Kasım 2025** tarihlerinde yapılan toplantılarda da karara bağlanamadığı kamuoyuna yansımıştır.

Söz konusu faaliyet alanının yakın çevresinde; köy içme suyu ve sulama suyu kaynakları ile tarım arazileri bulunduğu, **yaklaşık 1 km etki alanı içinde 2.000 da civarında tarım arazisinin** yer aldığı ve bu alanların önemli bölümünün bağ vejetasyonu olduğu, ayrıca geçmişte toz kaynaklı zararlar nedeniyle üreticilerin tazminat kazandığı ifade edilmektedir.

Yine; ÇED dosyasında taahhüt edilen çalışma/taşıma düzeni ile sahadaki fiili uygulamalar arasında farklar olduğuna dair iddialar; toz taşınımının belirlenmesinde meteorolojik veri setinin yerel şartları yansıtacak şekilde ele alınması gerekliliği; su kaynakları ve sulama altyapısının korunmasına ilişkin riskler; tarımsal üretimin sürdürülebilirliği bakımından Bakanlığınızın değerlendirmesini zorunlu kılmaktadır.

Bu nedenle;

1. Doğanyurt Köyü ve çevresindeki üzüm/bağ yaprağı üretim alanları Bakanlığınız kayıtlarında (ürün deseni, bağ alanı büyüklüğü, verim, ekonomik katkı ve kırsal gelir payı açısından) nasıl tanımlanmaktadır? Bölgeye ilişkin güncel tarımsal envanter/ÇKS-TARBİL vb. kayıtlar ile bağ alanı büyüklüğü (da) nedir?
2. Söz konusu taş ocağı faaliyetinin **23 ha'dan 97,57 ha** düzeyine genişletilmesine ilişkin yürütülen ÇED sürecinde Bakanlığınızdan (merkez/taşra birimleri ve DSİ dâhil) görüş/uygunluk istenmiş midir? İstenmişse; hangi tarihte, hangi içerikte görüş verilmiştir?
3. Genişleme kapsamında tarım arazileri yönünden **5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu** uyarınca "tarım dışı kullanım izni" başvurusu yapılmış mıdır? Yapıldıysa; başvurunun durumu nedir, tarım arazilerinin korunmasına ilişkin hangi şartlar öngörülmüştür?

4. Yaklaşık **1 km etki alanında 2.000 da** civarında tarım arazisi bulunduğu ve işletme sınırına yakın mesafeden başlayan bağ alanlarının yoğun olduğu dikkate alındığında; bağ yaprağı/üzüm üretiminde toz, titreşim ve gürültü kaynaklı verim-kalite kaybına ilişkin Bakanlığınızca yapılmış veya planlanan bir **tarımsal etki değerlendirmesi** var mıdır?
5. ÇED/PTD’de belirtilen üretim, çalışma saatleri ve nakliye/kapalı taşıma gibi taahhütlere uyulmadığı; üretim ve nakliyatın taahhüt edilenin üzerinde gerçekleştiği iddiaları hakkında Bakanlığınızın (İl/İlçe Müdürlükleri dâhil) herhangi bir denetimi/incelemesi olmuş mudur? Olduysa sonucu nedir? Tarımsal ürün ve yaprak kalitesine ilişkin ölçüm/izleme yapılmış mıdır?
6. ÇED etki alanında yer aldığı belirtilen köy içme suyu ve sulama suyu kaynakları ile bunlara bağlı sulama altyapısı dikkate alınarak; taş ocağı faaliyetinin **su kalitesi, debi azalımı, kirlenme riski ve sulama suyu güvenliği** üzerindeki etkilerine ilişkin Bakanlığınız/DSİ tarafından yapılmış bir değerlendirme ve düzenli izleme planı var mıdır?
7. Su kaynaklarının beslenme havzaları ve yeraltı su akış istikametlerinin belirlenmesi, su kaynaklarının jeoloji/hidrojeoloji haritalarına işlenmesi ve patlatma/üretim faaliyetlerinin su kaynakları üzerindeki etkilerinin bilimsel olarak ortaya konulması amacıyla Bakanlığınız/DSİ nezdinde hangi teknik çalışmalar yapılmıştır? Yapılmadıysa gerekçesi nedir?
8. Sulama suyu kaynağı ve sulama altyapısına gelebilecek zararların yalnızca “boru/hat hasarı” kapsamında ele alınmasının yeterli olmayacağı açıktır. Sulama suyunun kirlenmesi, debi düşmesi veya kaynakların zayıflaması halinde üreticinin uğrayacağı kayıplara ilişkin Bakanlığınızın planladığı koruma, destek veya telafi mekanizması var mıdır?
9. Toz taşınımı ve hava kalitesi değerlendirmelerinde kullanılan meteorolojik veri setinin bölgesel/topoğrafik farklılıkları yeterince yansıtmadığı iddiaları dikkate alınarak; ÇED sürecinde meteorolojik veri seti ve toz dağılım modellemesinin yerel şartları yansıtacak şekilde güncellenmesi için Bakanlığınız bir girişimde bulunacak mıdır?
10. Doğanyurt ve çevresindeki üreticilerin toz ve çevresel etkiler nedeniyle yaşayabileceği gelir kaybı, ürün kalitesi düşüşü ve pazar değer kaybı için Bakanlığınızın planladığı mekanizmalar (zarar tespiti, ürün kalite kaybı izlemesi, TARSİM yönlendirmesi, kırsal kalkınma destekleri vb.) var mıdır?
11. Bölgede tarımsal üretimin sürdürülebilirliği ve tarım arazilerinin bütünlüğünün korunması amacıyla; söz konusu genişleme talebine ilişkin Bakanlığınızın “uygun değildir” görüşü verme veya sürecin yeniden değerlendirilmesini isteme yönünde bir işlem tesis etmesi gündeminde midir?
12. Doğanyurt Köyü ve çevresinde bağ alanlarının, sulama imkânlarının ve su kaynaklarının korunması için hangi denetim, izleme ve koordinasyon (Tokat İl/Erbaa İlçe Tarım ve Orman Müdürlükleri, DSİ, Valilik ve ilgili diğer kurumlar) adımları atılacaktır?